

14:e söndagen efter Den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Luk. 17:11–19.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna söndags predikoämne anges av evangelieboken rubrik, "Tacksamhet", den Den Helige Andes gåva, som evangeliet i dag visar i den enda av de tio botade spetälska, "som vände tillbaka, när han såg att han blivit botad, och prisade Gud med hög röst och föll ned på sitt ansikte för Jesu fötter och tackade honom". Därmed ges "Tacksamhet" sin avgörande innehållsliga bestämning. Den är alltid fylld av tacksamhet för det goda, det skänkta, det underbara gentemot den gode och underbare givaren. "Tacksamhet" är alltid en reflex, ett återskall, ett svar. Den väller fram ur tron på Gud, de underbara välgärningarnas källa, alldeles som Jesus kopplar samman tacksamheten och tron i evangeliets slutord: "Stå upp och gå dina färde. Din tro har frälst dig." Den frälsande tron framförer tacksamhet, och där ingen tacksamhet finns, saknas tron. Så nära är de förenade.

Därför finns också bara ett enda sätt att framskapa tacksamhet, att få en människa att jubla, att brista ut i lovsånger, att skilja sig från de nio otacksammas stumma skara, den andligt döda mänskligheten. Det är att med Ordet komma över henne och kalla på tron på Guds gåvor och så låta tacksamheten tala. Det måste ske inte bara en gång utan ofta, ofta, ja, i varje predikan, som skall låta Guds härlighet välla in över åhörarna och kalla på gensvaret, vidga de trånga hjärtana, liva de döda tungorna. I den ständigt hörda, ständigt nödvändiga tillsägelsen att tacka och lova Gud, hörs påminnelsen om att vi som kristna har mottagit det, som skall lovsägas och prisas, och som inte får skymmas bort genom otrons ständigt förblivande dödkött, genom dödens tystnad, som alltid vill återta makten över oss.

Denna kallelse till tacksamhet finns dock redan för Ordets predikan. Den ljungar fram ur hela tillvaron, ur allt skapat, ur stock och sten, ovan och under oss, långt innan vi kom innanför ett kyrkorum. Det heter ju:

Ty hans osynliga väsen, hans eviga makt och gudomshärlighet hava ända ifrån världens skapelse varit synliga, i det att de kunna förstås genom

hans verk. Så äro de då utan ursäkt. Ty fastän de hade lärt känna Gud, prisade och tackade de honom dock icke såsom Gud, utan förföllo till fåfängliga tankar; och så blevo deras oförståndiga hjärtan förmörkade. (Rom. 1:20 f.)

Den evige, oföränderlige, allsmäktige, allvetande och allestädesnärvarande Guden träder i sin godhet emot varje människa: "Herren är god mot alla och förbarmar sig över sina verk". (Ps. 145:9) Strömmarna av godhet flödar fram. Inte bara de kristnas utan också alla otrognas matbord uppfylls av gåvor. Skillnaden mellan trons och otrons matbord är inte gåvorna. Skillnaden är att otron inte tackar, medan tron tackar. Otacksamheten är så synden utan ursäkt. Otacksamheten kallar så på domen. Otacksamheten kallar därför också på bättringens under, på den nya födelsen genom evangelium, på syndaförlåtelsens nya liv, om vilket vi så säger:

- I. med tacksamhetens jubel insätts syndaren i änglarnas gemenskap,
- II. med tacksamhetens jubel insätts syndaren i Skaparens tillbedjan,
- III. med tacksamhetens jubel insätts syndaren i Lammets tillbedjan.

I. Med tacksamhetens jubel insätts syndaren i änglarnas gemenskap.

För att rätt förstå dagens predikoämne måste vi be-sinna, att tacksamhetens jubel är skapelsens förblivande grundton, är en aldrig avstannad sång, är en pågående liturgi, i vars andliga kyrkorum vi får inträda genom tron allena, genom dopets nåderika vatten. Den gudomliga godhetens flöde besvaras fortgående och utan avbrott, "incessabili voce", av änglaväsen, som "hembära pris och ära och tack åt honom som sitter på tronen, och som lever i evighet". (Upp. 4:9) När dessa tronänglar sjunger det trefaldiga Heliga i en evig liturgi, bryter från andra väsen fram orden: "Du, vår Herre och Gud, är värdig att mottaga pris och ära och makt, ty du har skapat allting, och därför att så var din vilja, kom det till och blev skapat". (Upp. 4:11) Allt

detta sker vår bön förutan, och även sedan Adams söner och döttrar tystnat i sin tacksägelse genom syndens inbrytande. Vi får bara träda in i det, som var av begynnelsen, nu är och skall vara.

II. Med tacksamhetens jubel insätts syndaren i Skaparens tillbedjan.

Den tacksägelse, som Jesus lägger på vår tunga i den nya födelsens under, i nådemedlens syndaförlåtelse, är ett instämmande i den osynliga världens "Ty du har skapat allting". Vi prisar Gud för att han är Skaparen, och vi böjer oss inför hans gudoms härlighet, som kallat på oss för att möta honom. Det är för oss kristna rätt och tillbörligt att ofta besinna, betänka och begrunda och för oss själva uppräknat de höga gudomliga egenskaperna, som de beskrivs i den av den otacksamma världen beledda katekesen. Vi skall ge honom vår tacksägelse såsom den Evige, som ropar sitt "Jag är A och O". (Upp. 1:37) Vi tillbeder den Allsmäktige: "Ty för Gud kan intet vara omöjligt" (Luk. 1:37), den Allvetande, ty "en sådan kunskap är mig alltför underbar" (Ps. 139:6), den allestädesnärvarande, "ty i honom är det som vi leva och röra oss och äro till". (Apg. 17:28) När Gud så intryckt sitt väsen i vår själ genom Ordet, väcks vår tillbedjande tacksägelse inför det hav av härlighet, som öppnar sig för oss. Allt detta omger oss och bjuder sig åt oss till vår

tjänst genom evangeliums uppenbarelse.

III. Med tacksamhetens jubel insätts syndaren i Lammets tillbedjan.

De heliga tronänglarna, de himmelska äldste, de oräkneliga änglarna, ja, hela skapelsen frambär också sin lovsång till det himmelska Lammet, som under rökelseskyar mottager tillbedjan med orden: "Lammet, som blev slaktat, är värdigt att mottaga makten, så ock rikedom och vishet, och starkhet och ära, och pris och lov". (Upp. 5:12) Också den värld, som aldrig fläckats av synden, som inte känner döden, som inte plågas av djävulen, ser som tillvarons mittpunkt det offer, som gör oss rättfärdiga, den död, som ger oss liv. De heliga himlaväsendena är inte mindre upptagna av vår frälsning än sin Herre och Skapare, som i sin antagna mandom lidit och dött för oss. Till deras tillbedjan av Sonen i hans för oss antagna, för oss utgivna mänskliga natur är också vi kallade. Var och en, som därur hämtat sin salighet, som sätter tro till de orden "för eder utgiven", "för eder utgjutet", kan inte heller annat än tillbedja honom med orden: "O Guds Lamm, som borttager världens synder", när han i mässans bröd och vin framvisas för att lovsägas och mottagas som vår egendom.

Amen.